

zákon jako směrnici pro roztržidění trestních činů proti cizímu majetku směřujících jako zločinů, přečinů a přestupků toto všeobecně obvyklé a uznané hodnocení předmětů, vyjádřené v jejich cenách, vyplývá z toho, že v tomto ohledu nestanoví žádného jiného od toho se odchylujícího měřítko. Toto stanovisko zaujímá jmenovitě i zákon ze dne 9. dubna 1910 č. 73 ř. z., jenž tu přichází v úvahu a k němuž poukazuje zmateční stížnost. Stouply-li ceny, staly-li se dokonce až přespřílišnými, musí je přijati a uznati každý, musí se s nimi spokojiti každý, třeba, že by jich výše nebyla nijak dostatečně odůvodněna. Jakémusi kolísání podléhaly ceny vždy i za pravidelných poměrů. Válkou změnil se arci podstatně poměr nabídky k poptávce a nastalo z různých příčin všeobecné zdražení všech potřeb životních. Všeobecnou drahotou, vyvolanou mimo jiné též poklesnutím hodnoty, platební a kupní síly peněz, trpí však veškeré třídy obyvatelstva a není téměř nikoho, kdo by jí nebyl postižen. Nelze naprosto nahlédnouti, proč by měl v oboru trestního práva pachatel, tedy právě ten, kdo útočil na cizí majetek, kdo takto přivodil zákonu se přičící změnu poměrů hospodářských a majetkových a tím způsobil škodu, se domáhati toho a činiti nárok na to, aby vůči němu nebyly uznány tyto vysoké ceny, v platné korunové měně vyjádřené, aby takto se bylo odchýleno od jediné možné a zákonem zamýšlené způsobu určení škody z činu vzešlé. Použije-li se těchto vysokých cen proti tomu, kdo se dopustil toho kterého činu cizí majetek porušujícího, neděje se mu zajisté nijaká křivda a nemůže se tím nijak pokládati za stížena, jelikož jsou mu povědomy hospodářské poměry, za nichž jedná, na nichž jest závislým v každém ohledu jeho čin a od nichž jeho činu odpoutati nelze, jelikož jest si úplně vědom toho, že věc, na níž útočí, stoupla značně v ceně, stala se cennější, a jelikož musí právě tak, jako jiné vědomé předpoklady a důsledky svého jednání, zodpovídati i tyto vyšší ceny. Nepřijde na to, že nabývá případně svým jednáním předmětů, jež měly dříve cenu daleko nižší, jelikož nerozhoduje jeho zisk a užitek, nýbrž ujma, již trpí ten, kdo byl postižen jeho činem. Ujmu tu možno správně vymeziti toliko přihlížeje k hospodářským poměrům, za nichž byl čin spáchán, a vzhledem na dobu spáchání činu. Pachatel zodpovídá tu hospodářskou škodu, kterou způsobil, a té nelze jinak určití než přihlížeje k hospodářským poměrům, jak se právě utvářily. Neodporuje tudíž výrok soudního dvoru své stolice o výši škody způsobené obžalovaným nijak zákonu.

Čís. 40.

Soud není povinen upozorňovati svědka na právní dobrodiní § 153 tr. zák.

Trestnost krivého svědectví není vyloučena tím, že formálně svědecký výslech týkal se v pravdě osoby z trestního činu podezřelé, měl-li svědek po zákonu možnost, by (př. použitím § 152 tr. ř.) výpovědi svědecké se vyhnul.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1919, Kr II 3/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Petra K. do odsuzujícího rozsudku zemského trestního soudu v Brně.

D ů v o d y:

Rozsudkem zemského soudu trestního v Brně byl Petr K. uznán vinným zločinem podvodu v §§ 197, 199 lit. a) tr. zák. vytčeným, jehož se dopustil tím, že dne 28. listopadu 1917 u okresního soudu ve Vyškově v trestní záležitosti proti své manželce Marii K. pro zločin krádeže vydal vědomě křivé svědectví. Proti tomuto výroku o vině brojí zmateční stížnost obžalovaného, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti § 281 č. 9 lit. a) a b) a č. 5 tr. ř. Není však v žádném směru odpodstatněna. Uplatňuje nejdříve, že rozsudek v odpor vzatý přehlédl, že měl býti obžalovaný dříve, než byl slyšen jako svědek, upozorněn také na ustanovení § 153 tr. ř. Leč trestní řád neobsahuje nikde předpisu, jenž by ukládal soudu povinnost, poučiti osobu, jež má býti slyšena jako svědek, o právním dobrodiní § 153 tr. ř., jest naopak ponecháno soudcovskému uvážení, zda dlužno svědka před jeho výsledkem poučiti o předpisu § 153 tr. ř. Tím méně jest tu nějaké trestní ustanovení, jež by ohrožovalo zmatečností opomenutí, jež vytýká stížnost rozsudku sborového soudu první stolice. Že i osoba, která jest podezřelou z trestuhodného účastenství na věci předmět výsledku tvořící, může býti slyšena jako svědek, vysvítá nejjasněji z ustanovení § 170 č. 1 tr. ř., jenž toliko nedopouští, aby taková osoba byla co svědek vzata do přísahy; jen porušení tohoto předpisu jest pak ohroženo zmatečností (§§ 170, 281 č. 3 tr. ř.). Poukazujíc k tomu, že byl obžalovaný nejdříve slyšen jako obviněný, že pak bylo trestní řízení proti němu právoplatně zastaveno a též byl dne 28. listopadu 1917 slyšen jako svědek, při čemž bylo možno trestní řízení proti němu kdykoli zase obnoviti, uplatňuje zmateční stížnost dále, že nelze jeho výpověď, kterou učinil dne 28. listopadu 1917 a která byla dle toho pouze oděna v roucho svědecké výpovědi, pokládati za svědeckou výpověď, poněvadž by byla dle okolností sebeobviňováním obžalovaného. Stížnosti tanou patrně na mysli ony případy, v nichž byla osoba, která jest zřejmě podezřelou z nějakého trestuhodného účastenství na věci, o níž má vypovídati, slyšena jako svědek a tím donucena, udati nepravdu, nechťela-li sebe prozraditi a odhaliti své trestuhodné účastenství na věci. Ponechávajíc stranou otázku, zda bylo za okolností, k nimž poukazuje zmateční stížnost, vhodné, vyslechnouti obžalovaného jako svědka, lze připustiti, že bývalý nejvyšší soudní dvůr ve Vídni, jehož judikatura nebyla arci v tomto ohledu jednotnou, vynesl v četných podobných případech rozsudky osvobozující. Při tom bylo však předpokládáno, že osoba, zřejmě podezřelá z trestuhodného účastenství na věci předmět výsledku tvořící, se nalézá ve stavu donucení, z něhož není pro ni žádného jiného východiska, než že udá vědomě nepravdu, nechce-li sebe samu obviňovati. Posuzuje-li se případ, o němž se tu jedná, s hlediska právě vytčeného, jež by jedině opravňovalo k sprostění obžalovaného, jest na místě, že se zde věc má jinak. Obžalovaný byl před svým výsledkem, konaným dne 28. listopadu 1917, výslovně soudcem poučen o tom, že se vzhledem na ustanovení § 152 tr. ř. může vzdáti svědectví, obžalovaný přes to nepoužil právního dobrodiní mu zmíněným paragrafem poskytnutého a vypovídal jako svědek, ačkoliv se mohl vyhnouti povinnosti svědčiti před soudem. Někaké donucení tedy u něho nestávalo. Naopak byla mu tím, že byl upozorněn na ustanovení § 152 tr. ř., poskytnuta možnost způ-

sobem méně nápadným a jeho osoby nikterak se nedotýkajícím dostati se z domněle choulostivé situace, v níž prý se ocitl. Výpověď svědecká nebyla mu dle toho nijak vnucena, nýbrž vzal zcela dobrovolně a bez jakéhokoliv nátlaku na sebe břímě, vypovídati u soudu jako svědek. Nelze proto mluvit o nějakém donucení na straně obžalovaného a odpovídá odsuzující výrok v tomto ohledu zákonu; uplatňovaného důvodu zmatečnosti § 281 č. 9 lit. a) tu tedy není. Rozsudek v odpor vzatý neobsahuje nikde výroku o tom, že by tu byly okolnosti, jež zrušují trestnost činu obžalovaného anebo vylučují stíhání pro tento čin; to, co uplatňuje zmateční stížnost (§ 2 lit. g) tr. zák.), jest okolností, jež by vylučovala zlý úmysl (viz nadpis § 2 tr. zák.), pročez možno přihlížeti k dotýčným vývodům zmateční stížnosti jen s hlediska důvodu zmatečnosti § 281 č. 9 lit. a) tr. ř., což se také skutečně stalo. Není-li tu však soudního výroku o tom, že byla trestnost činu obžalovaného zdvižena anebo stíhání proň vyloučeno, nelze také říci, že by byl takovým výrokem porušen zákon. Schází tu tedy jakýkoli podklad pro uplatňování důvodu zmatečnosti § 281 č. 9 lit. b) tr. ř. a není v tomto ohledu zmateční stížnost provedena, jak toho vyžaduje zákon. Přihlížeje k shora vyličeným úvahám, postrádá okolnost, že byl obžalovaný sám v podezření z trestného skutku, o němž měl vypovídati jako svědek, rozhodujícího významu, pročez jest neodpodstatněnou výtku kusosti, činěná rozsudku prvé stolice, protože prý si nepovšimnul zmíněné okolnosti. Zmateční stížnost jest tedy neodůvodněna, pokud se týče neprovedena dle zákona, pročez jí nebylo vyhověti.

Čís. 41.

Poměr všeobecného předpisu § 335 tr. zák. ku zvláštním případům následujících paragrafů.

Neopatrné zacházení se střelnou zbraní může, není-li tu zvláštní skutkové povahy §§ 373 a 374 tr. zák., beze všeho podřaděno býti všeobecnému ustanovení § 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1919, Kr I 69/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného, který byl rozsudkem krajského soudu jako nalézacího soudu v Jičíně uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života dle § 335 tr. zák.

Důvody:

Vycházejíc z právního stanoviska, že jen tehda bylo by přikročiti ku zkoumání, zda jednání Václava B. spadá pod všeobecné nařízení § 335 tr. zák., kdyby bylo zjištěno, že uschování revolveru bylo ve smyslu § 373 tr. z. nezávadným, dovozuje zmateční stížnost zmatečnost dle § 281 č. 5 tr. ř. z okolnosti, že rozsudek opomenul zabývatí se otázkami, kde revolver byl uschován, kdo jej uschoval a zda uschování, byl-li nabytý, bylo před dětmi a jinými neopatrnými a nezkušenými osobami dostatečné. Než toto právní stanovisko zmateční stížnosti je patrně nesprávné. Zákon trestní upravuje v § 335 tr. zák. všeobecné pravidlo pro trestnost ohrožování tělesné bezpečnosti lidí z neopatrnosti.